

Remiss

Regelrådet

2014 -10- 31

Dnr N.2008.05/2014/411

Datum
2014-10-28
Handläggare
Martin Rydgren

Dnr
3462-14
Dir tel
010-698 62 50

Mottagare
Enligt sändlista

Förslag till ändring av Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fisket i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) överlämnar ett förslag till skärpta bestämmelser för trålfisket efter räka i Gullmarsfjorden.

Föreskrifterna föreslås träda ikraft den 1 januari 2015 och synpunkter på förslaget bör ha kommit in till HaV senast den 26 november 2014, gärna per mail (havochvatten@havochvatten.se). Ange diarienumret i ärendemeningen. För ytterligare frågor om förslaget kontakta gärna Martin Rydgren, 010-698 62 50.

Förslaget innebär att det införs nya bestämmelser för hur många fartyg som får bedriva trålfiske i Gullmarsfjorden samt hur många dagar träning får bedrivas i fjorden.

Ändringarna införs i 3 kap. 12 § i Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fiske i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön.

Förslag

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fiske i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön	Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fiske i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön
3 kap. Gemensamma fiskebestämmelser	3 kap. Gemensamma fiskebestämmelser
Fiskemetoder	Fiskemetoder
Trålfiske m.m	Trålfiske m.m
12 § Vid trålfiske efter <i>djuphavsräka</i> innanför trålgränsen <i>skall</i> vikten och ytan på vardera av de trålbord som används tydligt framgå av märkning utförd av tillverkaren och dessutom inte överstiga 350 kg respektive 2,7 m ² . Trålen <i>ska</i>	12 § Vid trålfiske efter <i>nordhavsräka</i> innanför trålgränsen <i>ska</i> vikten och ytan på vardera av de trålbord som används tydligt framgå av märkning utförd av tillverkaren och dessutom inte överstiga 350 kg respektive 2,7 m ² . Trålen <i>ska</i>
1. vara en enkelkopplad singeltrål,	1. vara en enkelkopplad singeltrål,

<p>2. ha en artsortande rist enligt de specifikationer som anges i bilaga 9,</p> <p>3. ha en maskstorlek om minst 35 millimeter,</p> <p>4. i övertelnen vara högst 38 meter mellan armarnas yttre ändrar (simmingar),</p> <p>5. i undertelnen vara högst 50 meter mellan armarnas yttre ändrar (simmingar),</p> <p>6. i undertelnen eller nät i trålarms inte gå längre fram än övertelnens simmingar,</p> <p>7. ha en omkrets vid undertelnens mittpunkt som inte överstiger 130 meter mätt med diagonalt sträckta maskor.</p> <p>I Gullmarsfjorden innanför en rät linje från Stångö huvud över sjömärket Spättan till Skaftölandet gäller, utöver villkoren i första stycket, följande.</p> <p>1. Trålfiske får ske endast med särskilt tillstånd av Havs- och vattenmyndigheten. Antalet samtidigt gällande tillstånd får avse högst sex fartyg. Vid tillståndsprövningen beaktas tidigare fiske i Gullmarsfjorden eller inom trålfiskeområdena A 1-3 enligt bilaga 7 samt det aktuella fiskets betydelse för sökandens totala inkomst från fiske. Vid prioritering mellan inkomna ansökningar ska den som har haft tillstånd för fiske i Gullmarsfjorden under föregående kalenderår och under längst period dessförinnan ges företräde. Tillstånd lämnas för högst <i>tre</i> år åt gången och med giltighet endast under de tider och på de särskilda villkor som anges i tillståndet.</p> <p>2. Trålfiske får ske endast inom ett område som i söder begränsas av en linje vid Finnsbo genom latituden 58 18, 05 N och i norr av en linje vid Ormestad genom latituden 58 21, 70 N. Mellan Hällebäcks brygga och Ormestad får</p>	<p>2. ha en artsortande rist enligt de specifikationer som anges i bilaga 9,</p> <p>3. ha en maskstorlek om minst 35 millimeter,</p> <p>4. i övertelnen vara högst 38 meter mellan armarnas yttre ändrar (simmingar),</p> <p>5. i undertelnen vara högst 50 meter mellan armarnas yttre ändrar (simmingar),</p> <p>6. i undertelnen eller nät i trålarms inte gå längre fram än övertelnens simmingar,</p> <p>7. ha en omkrets vid undertelnens mittpunkt som inte överstiger 130 meter mätt med diagonalt sträckta maskor.</p> <p>I Gullmarsfjorden innanför en rät linje från Stångö huvud över sjömärket Spättan till Skaftölandet gäller, utöver villkoren i första stycket, följande.</p> <p>1. Trålfiske får ske endast med särskilt tillstånd av Havs- och vattenmyndigheten. Antalet samtidigt gällande tillstånd får avse högst <i>fyra</i> fartyg. Vid tillståndsprövningen beaktas tidigare fiske i Gullmarsfjorden eller inom trålfiskeområdena A 1-3 enligt bilaga 7 samt det aktuella fiskets betydelse för sökandens totala inkomst från fiske. <i>Vid prioritering mellan inkomna ansökningar ska den som har haft tillstånd för fiske i Gullmarsfjorden under föregående kalenderår och under längst period dessförinnan ges företräde.</i> Tillstånd lämnas för högst <i>ett</i> år åt gången och med giltighet endast under de tider och på de särskilda villkor som anges i tillståndet.</p> <p>2. Trålfiske får ske endast inom ett område som i söder begränsas av en linje vid Finnsbo genom latituden 58 18, 05 N och i norr av en linje vid Ormestad genom latituden 58 21, 70 N. Mellan Hällebäcks brygga och Ormestad får</p>
---	--

<p>fisket inte bedrivs närmare land än 200 meter. Fisket får heller inte bedrivs närmare Hällebäcksgrundet än 100 meter.</p> <p>3. Vikten och ytan på vardera av de trålbord som används skall/ska tydligt framgå av märkning utförd av tillverkaren och får inte överstiga 185 kg respektive 1,3 m². Trålens överteln får vara högst 10 meter och dess underteln högst 20 meter mellan armarnas yttre ändar (simmingar). Trålens underteln eller nät i trålbord får inte gå längre fram än övertelnens simmingar. Trålens omkrets får inte överstiga 45 meter vid undertelnens mittpunkt, mätt med diagonalt sträckta maskor.</p> <p>4. Trålfiske i Gullmarsfjorden får varje kalenderår ske under högst 100 dagar sammanlagt för de fartyg som bedriver sådant fiske. Havs- och vattenmyndigheten meddelar i särskilda föreskrifter när trålfisket skall/ska upphöra.</p>	<p>fisket inte bedrivs närmare land än 200 meter. Fisket får heller inte bedrivs närmare Hällebäcksgrundet än 100 meter.</p> <p>3. Vikten och ytan på vardera av de trålbord som används skall/ska tydligt framgå av märkning utförd av tillverkaren och får inte överstiga 185 kg respektive 1,3 m². Trålens överteln får vara högst 10 meter och dess underteln högst 20 meter mellan armarnas yttre ändar (simmingar). Trålens underteln eller nät i trålbord får inte gå längre fram än övertelnens simmingar. Trålens omkrets får inte överstiga 45 meter vid undertelnens mittpunkt, mätt med diagonalt sträckta maskor.</p> <p>4. Trålfiske i Gullmarsfjorden får varje kalenderår ske under högst 80 dagar sammanlagt för de fartyg som bedriver sådant fiske. Havs- och vattenmyndigheten meddelar i särskilda föreskrifter när trålfisket skall/ska upphöra.</p>
	<p><i>Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2015.</i></p>

Bakgrund

Gullmarsfjorden är med 25 km längd och 1-3 km bredd den största av Bohusläns fjordar. Den är belägen i gränzonen mellan sydvästsvenska gnejsområdet och bohuslänska granitområdet och är en äkta tröskelfjord. Det största djupet på ca 120 meter är beläget nära Alsbäck ca 10 km från mynningen medan tröskeldjupet är ca 45 meter. Vattnet byts normalt ut genom ett eller flera inbrott av salt och därigenom tungt djupvatten från Skagerrak. Vattenutbytet brukar normalt infalla under perioden januari till april varje år.

Nordhavsräkan upptäcktes för första gången i Gullmarsfjorden år 1840. Under åren 1898 till 1902 gjordes undersökningar angående Gullmarsfjordens räkbestånd och den 19 september 1902 medgavs trålfiske efter nordhavsräka i fjorden. Det yrkesmässiga räkfisket i Gullmarsfjorden började således i mitten av november 1902 med fem segeldrivna trålare. Sedan dess och fram till idag har antalet räkrålare i fjorden växlat mellan tre till sju båtar.

Vandringar hos nordhavsräka är dåligt kända men det anses att trålfisket i Gullmarsfjorden sker på ett relativt isolerat räkbestånd. När räkorna skall släppa sina ägg sker en vandring mot grundare vatten vilket kan innebära ett utbyte med det stora beståndet i Skagerrak. Det har ibland observerats ett ökat inslag av stora räkor i fjorden i samband med att djupvattensinflöden skett från Skagerrak in över tröskeln till Gullmarsfjorden. Liknande ökning har också observerats under år utan djupvatteninflöde vilket tyder på vandringar inom fjorden och att beståndet är relativt skilt från utsjöbeståndet.

År 1983 förklarades Gullmarsfjorden med omgivande strandpartier som naturvårdsområde. Orsaken till förordnandet var att bevara Gullmarsfjorden som ett marinbiologiskt värdefullt referensområde för vetenskaplig forskning och att slå vakt om fjorden som reproduktions- och uppväxtområde för flera värdefulla fiskarter. 1990 förbjöds trålning i fjorden för att undersöka trålningens effekter på bottenfaunan. En tråleffektstudie utfördes åren 1996-97. Baserat på resultaten från denna öppnade Länsstyrelsen fjorden för trålning år 1999 med hänvisning till Fiskeriverkets föreskrifter därom. Samma år ändrades benämningen naturvårdsområde till marint naturreservat och Fiskeriverket införde strängare regler för trålning efter räka i fjorden. Dessa innebar begränsningar i trålens och trålbordens storlek och förbud att tråla i vissa områden med särskilt skyddsvärda arter. Dessutom begränsades fisketrycket till maximalt 100 fartygsdagar per år för att begränsa trålningens bottenpåverkan.

Sedan trålfisket öppnades igen har frivilliga överenskommelser gjorts mellan trålfiskarna i fjorden genom regelbundna möten och rådföring hos myndigheten. Sådana överenskommelser har gällt fördelning av de 100 fartygsdagarna (både mellan båtar och under året), trålstopp under räkans kläckningsperiod samt ökad maskstorleken i trålllyftet och minskad spaltstorlek i risten. Det begränsade antalet trålare har inneburit ett ansvarskännande hos fiskarena och en vilja att själva påverka fisket på ett långsiktigt hållbart sätt.

Motivering

Torskbeståndet i den inre delen av Gullmarsfjorden är en av de få lokala torskpopulationer som fortfarande påträffas längs Bohuskusten och detta bestånd har således mycket högt bevarandevärde. Torsken är därför fredad året runt i området från och med Gullmarsfjorden och vidare ner till Tjörnbroarna.

Trots att en rad åtgärder för att minska risken för bifångster av torsk i trålfisket efter räka vidtagits, inte minst genom frivilliga överenskommelser mellan trålfiskarna, så innebär ett sådant här fiske fortfarande risk för att en viss mängd uppväxande torsk kan bifångas. Idag har trålfiskarna i fjorden utvecklat redskapen genom att minska spaltbredden i risten för att bättre sortera bort fisk innan den kommer in i trålen och även ökat maskorna i trålen bakom risten för att sortera bort mindre fisk som passerat genom risten. Det har också lagts till ett villkor i tråltillstånden om att fjorden stängs för trålning under tre veckor om bifångster överstigande tio torskar per tråltimme skulle uppstå. Därefter öppnas fjorden och om problemen kvarstår så stängs fjorden i ytterligare tre veckor.

Under 2012 bedrevs fiske av fem stycken fartyg och 2013 av fyra fartyg. Havs- och vattenmyndigheten anser att det mot bakgrund av den allvarliga beståndssituationen för torsk i Gullmarsfjorden är rimligt att minska de maximalt hundra tillåtna tråldagarna och föreslår därför att dessa minskas till åttio. Återuppbyggnaden av torskbeståndet i Gullmarsfjorden är högt prioriterat och

skulle dessutom kunna innebära förbättrade möjligheter till etablering av nya lokala bestånd längs Bohuskusten genom spridning från Gullmarsbeståndet.

Det är ett generellt mål inom fiskeförvaltningen att fiskekapaciteten ska vara i balans med fiskeflottan. Med balans i fiskeflottan avses inte bara biologiska kriterier, utan även ekonomiska och sociala aspekter ska beaktas. Detta framgår av artikel 2 och 22 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013 om den gemensamma fiskeripolitiken (grundförordningen) samt av riktlinjerna till den rapport som enligt den senast nämnda bestämmelsen årligen ska lämnas till kommissionen. Det är inte rimligt att hur många fiskelicensinnehavare som helst ska dela på 80 fiskedagar. Det bör finnas en viss förutsägbarhet för den som beviljas tillstånd, särskilt som det krävs investeringar i speciella redskap för att kunna delta i det aktuella fisket. Även som en förutsättning för att trålfiskarna i fjorden skall ha möjlighet att fortsätta arbetet med att frivilligt utveckla och investera i selektiva redskap är det rimligt att fisket kan bedrivas med viss lönsamhet. HaV föreslår därför att samtidigt som de tillåtna tråldagarna minskas från hundra till åttio så minskas antalet tråltillstånd till att vara högst fyra. Det är en lämplig tidpunkt att göra detta, när antalet tillstånd redan minskat från sex till fyra genom frivilliga pensionsavgångar. Förslaget innebär också att nu gällande bestämmelse om att tillstånd får lämnas för högst tre år åt gången ändras så att det skall göras en prövning varje år. På detta sätt blir det möjligt att ändra villkoren i tillstånden på ett mer adaptivt sätt utifrån vad den årliga utvärderingen av fisket visar.

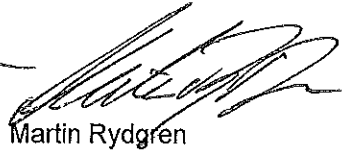
Det kan förväntas bli fler antal sökande än fyra. Det måste därför finnas tydliga utgångspunkter i föreskriften hur HaV ska prioritera mellan inkomna ansökningar. Det är ofta svårt att prioritera mellan sökande efter t.ex. miljömässiga kriterier. Biologiska aspekter tas istället ofta om hand genom redskapsbestämmelser och olika begränsningar av fisket. När det gäller prioriteringar mellan sökande är det istället en generell princip inom fiskeförvaltning att den som har fiskehistorik, i detta fall ansöker om förnyat tillstånd, ges företräde framför den som ansöker om nyetablering. Den som har beviljats tillstånd tidigare har ju ofta investerat i redskap m.m. Om ytterligare prioriteringar behöver göras mellan inkomna ansökningar ges den som har längre fiskehistorik eller högre infiskning ofta företräde framför den som har haft tillstånd under kortare tid eller fiskat i liten omfattning. (Jfr resonemanget i regeringens proposition 1992/93:232 s 55 fjärde stycket att en sådan praxis ger förutsättningar för yrkesfisket att göra nödvändiga investeringar i redskap och förhindrar onödig kapitalförstöring.) Denna fördelningsprincip tydliggörs i föreskriften genom en uttrycklig skrivning att "Vid prioritering mellan inkomna ansökningar ska den som har haft tillstånd för fiske i Gullmarsfjorden under föregående kalenderår och under längst period dessförinnan ges företräde."

Samtidigt görs också en språklig justering genom att termen "nordhavsräka" används istället för "djuphavsräka (Pandalus)". Skälet till detta är att benämningen nordhavsräka används i den årliga kvotförordningen för Västerhavet (se rådets förordning (EU) 43/2014 för år 2014) medan Havs- och vattenmyndigheten omväxlande använder begreppen nordhavsräka och djuphavsräka (Pandalus) trots att man avser samma art.

Beslut om denna remiss har fattats av avdelningschefen Ingemar Berglund efter föredragning av Martin Rydgren. I arbetet har i övrigt deltagit utredarna Monica Blidner och Jens Persson samt handläggaren Sara Kihlgren

Ingemar Berglund

Martin Rydgren

Bilaga 1. Konsekvensutredning enligt förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning

Bilaga 2. Sändlista

Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Bestämmelserna kommer att kungöras i vanlig ordning och utöver detta kommer information ges via Havs- och vattenmyndighetens hemsida samt direkt till berörda fiskare.

Bilaga 2. Sändlista

Jordbruksverket

Naturvårdsverket

Kustbevakningen

Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Sveriges Fiskares Riksförbund

Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund

Svenska Naturskyddsföreningen

Världsnaturfonden WWF

Regelrådet

Bilaga 1. Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

Torskbeståndet i den inre delen av Gullmarsfjorden är en av de få lokala torskpopulationer som fortfarande påträffas längs Bohuskusten och detta bestånd har således mycket högt bevarandevärde. Trots att en rad åtgärder för att minska risken för bifångster av torsk i trålfisket efter räka vidtagits, inte minst genom frivilliga överenskommelser mellan trålfiskarna, så innebär ett sådant här fiske fortfarande risk för att en viss mängd uppväxande torsk kan bifångas. Havs- och vattenmyndigheten anser att det mot bakgrund av den allvarliga beståndssituationen för torsk i Gullmarsfjorden är rimligt att minska de maximalt hundra tillåtna tråldagarna och föreslår därför att dessa minskas till åttio. Återuppbyggnaden av torskbeståndet i Gullmarsfjorden är högt prioriterat och skulle dessutom kunna innebära förbättrade möjligheter till etablering av nya lokala bestånd längs Bohuskusten genom spridning från Gullmarsbeståndet.

Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Ett alternativ skulle kunna vara att dra ner antalet tillåtna tråldagar utan att begränsa antalet fartyg som får bedriva fiske. Detta har dock som framgår av remissen bedömts vara ett sämre alternativ. Att inte dra ner antalet tillåtna tråldagar skulle kunna innebära att möjligheten att återuppbygga det skyddsvärda torskbeståndet i fjorden försämras.

Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Idag bedriver fyra fartyg trålfiske i fjorden. Ett femte fartyg har fått avslag på ansökan om trålfiske i fjorden och överklagat detta till förvaltningsdomstolen. Domstolen har visat ärendet åter till HaV och menat att myndigheten borde överväga ett tidsbegränsat tillstånd till dess att översynen av bestämmelserna är klar. Detta fartyg har därför fått ett tidsbegränsat tråltillstånd året ut.

Uppgifter om vilka kostnadmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

För de fyra fartyg som under senare år bedrivit trålfiske i fjorden innebär förslaget att de kan fiska 20 dagar per fartyg istället för som tidigare 25. Vad detta innebär för kostnader beror på hur stor fångsten skulle varit under de fem dagarna som fisket minskas. Fartygen bedriver också fiske utanför fjorden och behöver därför inte ligga stilla under dessa dagar utan får istället fiska i andra områden. Myndigheten har haft samråd med berörda fiskare och samtliga har ställt sig bakom förslaget. Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Regleringen överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU.